



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 423/2010-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 25. novembra 2010 predbežne prerokoval sťažnosť A. H., Ž., P. C., G., a M. D., Ž., zastúpených advokátom JUDr. J. Ď., Ž., ktorou namietajú porušenie svojich základných práv podľa čl. 16, čl. 17 ods. 1 a 5, čl. 46 ods. 1 a 2, čl. 47 ods. 1, 2 a 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj porušenie čl. 2 ods. 2 a 3 a čl. 13 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Krajského súdu v Žiline č. k. 6 Co 222/2009-319 zo 16. decembra 2009 a rozsudkom Okresného súdu Žilina č. k. 7 C 114/2002-278 z 19. februára 2009, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť A. H., P. C. a M. D. o d m i e t a pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 31. marca 2010 doručená sťažnosť A. H., Ž., P. C., G., a M. D., Ž. (ďalej len „sťažovatelia“), zastúpených JUDr. J. Ď., Ž., ktorou namietajú porušenie svojich základných práv podľa čl. 16, čl. 17 ods. 1 a 5, čl. 46 ods. 1 a 2, čl. 47 ods. 1, 2 a 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných

slobôd (ďalej len „dohovor“), ako aj porušenie čl. 2 ods. 2 a 3 a čl. 13 ods. 1 písm. a) ústavy rozsudkom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) č. k. 6 Co/222/2009-319 zo 16. decembra 2009 a rozsudkom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) č. k. 7 C/114/2002-278 z 19. februára 2009.

Predmetom označených konaní bolo určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, v ktorých boli sťažovatelia odporcami. Okresný súd rozsudkom č. k. 7 C/114/2002-278 z 19. februára 2009 návrh navrhovateľa (Ž.) na určenie vlastníctva k označeným nehnuteľnostiam zamietol a uložil mu povinnosť uhradiť odporcom trovy konania. Krajský súd na základe odvolania navrhovateľa rozsudkom č. k. 6 Co/222/2009-319 zo 16. decembra 2009, ktorý na ústavnom súde sťažovatelia napadli, potvrdil a úhradu trov odporcom nepriznal.

Zo sťažnosti vyplýva, že „Sťažovateľ nenamieta správnosť tohto rozhodnutia, ktorým potvrdil I - stupňové rozhodnutie v časti rozhodnutia o náhrade trov konania, právneho zastúpenia. Nestotožňuje sa a namieta porušenie ústavných práv rozhodnutím, ktorým nepriznal náhradu trov odvolacieho konania s poukazom na skutočnosť o úspešnosti konania odporcov vo veci a skutočnosť, že súd vychádzajúc z predmetu konania, hodnoty sporu s prihliadnutím na realizované právne úkony mohol ustáliť trovy právneho zastúpenia. Prípadne vzhľadom na skutočnosť, že Krajský súd realizoval odvolacie konanie bez nariadenia pojednávania napriek tomu, že jednalo sa o skutkovo a právne náročnú vec a účastníci mali záujem, aby prebehlo verejné odvolacie konanie, mal vyzvať úspešných účastníkov na vyčíslenie trov právneho zastúpenia.“

Sťažovatelia okrem iného v sťažnosti uviedli, že „Krajský súd po preskúmaní rozsudku časti o trovách konania konštatoval, že odvolacie námietky odporcov I/ -4/ nie sú v tomto smere dôvodné. Poukázal na ustanovenie § 10 ods. 2 Vyhl. MS SR č. 655/2004 Z. z., podľa ktorého za tarifnú odmenu sa považuje výška peňažného plnenia, cena veci alebo cena práva určená pri začatí poskytovania právnej služby. Krajský súd v rozpore s objektívnou skutočnosťou a pravdou uviedol, že právny zástupcovia poskytnú Okresnému súdu informácie o cene pozemkov v lokalite, kde sa nachádzajú žalované nehnuteľnosti

k mesiacu február 2009. Krajský súd neobjektívne tvrdí, že neposkytli relevantné dôkazy o cene sporných pozemkov ku dňu začatia poskytovania právnej služby. Z pripojených potvrdení realitných kancelárií nie je uvedené, že ceny pozemkov sú určované k mesiacu február 2009. Nevyplýva to ani z textu potvrdenia a navyiac potvrdenie spoločnosti R., nie je označený dátum vystavenia vyjadrenia. Potvrdenie spoločnosti Ž. je vystavené 23. 2. 2009 a Krajský súd neobjektívne z tejto skutočnosti vychádzal, že sa má údajne jednať o cenu predmetných pozemkov k tomuto dátumu. ...

Súd nesprávne aplikoval Vyhlášku 655/2004 Z. z. a analogicky poznámku k položkám 1 a 2 sadzobníka súdnych poplatkov. Podľa spoločných poznámok k položkám 1 a 2 sadzobníka súdnych poplatkov je z gramatického a logického výkladu nesporné, že z návrhu na začatie konania o určenie, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, sa poplatok vyberie podľa písmena b/ (ak nemožno predmet konania oceniť peniazmi) týchto položiek. Súd necitoval druhú vetu spoločných poznámok k položkám 1 a 2 bodu 1., kde je uvedené ak ide o určenie vlastníctva, poplatok sa vyrúbi z ceny predmetu, ku ktorému sa má vlastníctvo určiť (podľa položky 1 písm. a/).“.

S poukazom na uvedené sťažovatelia tvrdia, že „sťažnosťou dotknutý Krajský súd v Žiline a Okresný súd v Žiline nesprávne interpretoval a v rozpore s Ústavou aplikoval na daný prípad príslušné zákonné ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku § 142 ods. 1, § 149, 151 ods. 1, 2, 4 OSP. Zároveň súd porušil Vyhlášku 71/1992 Zb. v platnom znení pri vyrubení súdneho poplatku. Následkom vyššie uvedenej interpretácie zákona boli porušené čl. 2 ods. 2 a 3, čl. 13 ods. 1 písm. a) Ústavy a základné práva sťažovateľa v čl. 16, čl. 17 ods. 1 a 5, čl. 36. ods. 1, čl. 46 ods. 1, 2, čl. 47 ods. 2, 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy, čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Vychádzajúc z uvedeného, sťažovateľ je toho názoru, že bolo porušené jeho právo uplatniť si náhradu trov konania a postup dotknutého orgánu bol nezákonný a protiústavný v otázke rozhodovania o náhrade trov právneho zastúpenia čo sa týka hodnoty právneho úkonu vychádzajúc z hodnoty sporu, nesprávna interpretácia predložených dokladov o hodnote zálohovaných nehnuteľností a takéto konanie súdu je neprípustné a neakceptovateľné.“.

Sťažovatelia navrhujú, aby ústavný súd o ich sťažnosti nálezom takto rozhodol:

«Základné právo A. H., rod. C., nar..., P. C., nar..., M. D., rod. C., nar..., podľa článkov čl. 2 ods. 2 a 3, čl. 13 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava“) a porušenie jeho základných práv v čl. 16, čl. 17 ods. 1 a 5 a čl. 46 ods. 1, 2, čl. 47 ods. 1, 2, 3, čl. 48 ods. 2 Ústavy a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd (ďalej len „Dohovor“) postupom a rozhodnutím Krajského súdu v Žiline č. k. 6Co229/2009-319 (správne má byť č. k. 6 Co 222/2009-319, pozn.) zo 16. 12. 2009 a rozsudkom Okresného súdu v Žiline 7C 114/2002-278 z 19. 2. 2009 vo výroku o trovách konania porušené boli.

Rozsudok Krajského súdu v Žiline vydaný 16. 12. 2009 v konaní vedenom pod. sp. zn. 6Co 222/2008 (správne má byť sp. zn. 6 Co 222/2009, pozn.) ako i rozsudok Okresného súdu v Žiline č. k. 7C 114/2002-278 zo dňa 9. 2. 2009 (správne má byť 19. 2. 2009, pozn.) vo výrokoch o trovách konania zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

A. H., P. C., M. D. priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 6.508,34 Eur, ktoré je povinný zaplatiť spoločne a nerozdielne Krajský súd v Žiline a Okresný súd v Žiline na účet advokáta JUDr. J. Ď., Ž., do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Konanie o sťažnostiach je bližšie upravené predovšetkým v § 49 až § 56 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene alebo zjavne neopodstatnené návrhy môže ústavný súd po predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Zmysel a účel princípu subsidiarity spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri zakladaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07).

Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, rozhodnutia ktorých sú v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy preskúmané (IV. ÚS 303/04).

Ústavný súd pred predbežným prerokovaním sťažnosti zistil, že sťažovatelia podali vo svojej veci dovolanie ešte predtým, ako podali sťažnosť ústavnému súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (19. marca 2010). V okolnostiach daného prípadu tak sťažovatelia podaním dovolania, ako aj podaním sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vedome vytvorili stav, keď by o ich veci mali súbežne rozhodovať dva orgány súdneho typu [Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako dovolací súd a ústavný súd], čo nie je v podmienkach právneho štátu rešpektujúceho princíp právnej istoty ústavne akceptovateľné, pretože by tým mohlo dôjsť k vydaniu dvoch rozdielnych rozhodnutí v tej istej veci. Vzhľadom na skutočnosť, že uplatnenie právomoci dovolacieho súdu vo veci sťažovateľov predchádza uplatneniu právomoci ústavného súdu, možno považovať podanie sťažnosti ústavnému súdu ešte pred rozhodnutím dovolacieho súdu o poslednom procesnom prostriedku, ktorý bol sťažovateľmi využitý, ako predčasné.

Ústavný súd sa v ostatnom období aj pod vplyvom judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) odklonil od svojej predchádzajúcej judikatúry a v súčasnosti vo svojej rozhodovacej činnosti zastáva právny názor (napr. I. ÚS 169/09, I. ÚS 289/09), podľa ktorého v prípade podania mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania) a súbežne podanej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je takáto sťažnosť považovaná za prípustnú až po rozhodnutí o dovolaní.

Ústavný súd už v tejto súvislosti taktiež judikoval (napr. m. m. I. ÚS 184/09, I. ÚS 237/09, I. ÚS 239/09, IV. ÚS 49/2010), že lehota na prípadné podanie sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy po rozhodnutí o dovolaní bude považovaná v zásade za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu s výnimkou prípadov, keď to konkrétne okolnosti veci zjavne vylučujú. Nie je preto dôvodné, aby sťažovateľ v prípade, ak podal dovolanie, zároveň podal aj sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, pretože aj za

predpokladu, že by dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie nie je prípustné, nemožno sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy smerujúcu proti rozhodnutiu, ktoré predchádzalo rozhodnutiu dovolacieho súdu, odmietnuť pre jej oneskorenosť.

Ak by sa ústavný súd vecne zaoberal sťažnosťou sťažovateľov pred rozhodnutím najvyššieho súdu o podanom dovolaní, mohol by neprípustne zasiahnuť do rozhodovania všeobecných súdov. V prípade, že by ústavný súd čakal na rozhodnutie dovolacieho súdu, mohlo by to viesť jednak k predĺženiu konania o sťažnosti a navádzalo by to potenciálnych sťažovateľov k obdobnému postupu, aký zvolili v danom prípade sťažovatelia, t. j. k paralelnému podávaniu sťažností ústavnému súdu zároveň s podaním dovolania, čo vzhľadom na už uvedené nie je opodstatnené.

Z týchto dôvodov sa ústavný súd podanou sťažnosťou meritórne nezaoberal, ale podľa zásady ratio temporis ju po predbežnom prerokovaní odmietol ako neprípustnú podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

Pretože sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľov v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. novembra 2010